

Ukrainere
feirer sine
ortodokse
messer i
Domkirken

Side 4–5

Les om
Tatianas
lange
musikalske
reise

Side 10-11

DOMKIRKEN I SENTRUM

NR 2 – HØSTEN 2025

– Vi ønsker å være en åpen kirke for alle,
sier Hege Fagermoen. Foto: Erling Omvik

Her er vår nye domprost

– Jeg vil være lyttende, tydelig og tilgjengelig, sier vår nye domprost Hege Fagermoen. Hun lar seg gjerne begeistre. Hege kaller seg gudstjeneste- og liturginerd og synger gjerne solo fra prekestolen når det er relevant.

Bli bedre kjent med Hege på sidene 7,8, 9 og 21.

Tre spennende kjellerkvelder i høst Side 6

BYENS PULS ANNO 2025

Tekst: Line Henriette Holten

I 145 ÅR HAR Fredrikstad domkirke preget byen som kirke og samfunnsinstitusjon. Om fem år skal 150 års jubileet feires - et sted for byens puls. Men før det skal vi fortsette med å være Domkirken og ta byen vår på pulsen, med visjonen om å skape «Mer himmel på jord».

Under IDYLL-festivalen har det vært helt naturlig å åpne Domkirkens dører for lading av kropp og mobilen disse

nettene. Vi merker behovet for en kirkebenk å sitte på, en samtale og en stikkontakt.

Åpne kirkedører trekker mennesker inn i kirkerommet, som på nasjonaldagen da 17. maitoget gikk rett forbi kirketrappa og hundrevis av 17.mai-kledde kom innom. Eller gjennom sommerens åpne kirke, der to tusen besøkende har brukt vårt storslagne kirkerom.

Line Henriette Holten er leder i menighetsrådet.

Hva engasjerer medlemmene i menighetsrådet?

Stillhet og ro som balanserer kropp og sinn er det flere og flere som bruker Domkirken til. Samarbeidet med Aktive Fredrikstad og yoga i Domkirken har åpnet opp kirkerommet vårt for flere hver eneste uke.

Sammen med Kråkerøy og Glemmen menigheter har vi det siste året lagt til rette et samtaletilbud for studenter på Høyskolen Østfold. Så er det flott å se at stadig flere studenter kommer på gudstjenester og andre aktiviteter.

Som menighet ser vi frem til en enda større satsing på studentarbeidet gjennom en studentprest.

Hjertebønn, morgensang, middagsbønn, Kjellerkvelder, Endelig FreDan, korarbeid, onsdagsmiddag og gudstjenestefeiring med sang og musikk som både beriker og bærer.

Som menighetsråd har vi mye å være takknemlig for, og mye å se frem mot. Når kirkerommet tar menneskenes puls på alvor, er vi en del av byens puls.

KRISTIANSEN // VEMØY

Hymns for Shepherds and Kings

«[et] julealbum som skiller seg ut»
Dagsavisen

«[en av] de beste platene i desember [2024]»
vårt land

«Vakkert, stillferdig og høyst personlig»
Nettavisen.

Fredrikstad domkirke lørdag 15/11 kl. 19.00

Billetter på TicketCo og her:

ORIGINAL «PRÆDIKERSTOL»

Tekst og foto: Erling Omvik

**Har du lagt merke til prekestolen i domkirkekjelleren?
Kanskje ikke, for den brukes ikke ofte nå for tiden.**

MEN HISTORIEN ER interessant. Prekestolen trekker linjene helt til kirke-innvielsen 13. november 1880. Da het den Vestre Fredrikstad kirke og endret navn til Fredrikstad domkirke i 1968.

– Uten mange positive folk hadde vi ikke fått dette til, sa Bjørn Harald Lervang under overrekkelsen av prekestolen til menighetsformann Terje Gustavsson for snart 20 år siden. Lervang ledet byggekomiteen da man sent på 1990-tallet fant ut at det var mulig å grave seg nedover i leira og etablere menighetssal under selve kirkeskipet.

LAGRET I UTHUS I 50 ÅR

Fortsatt har 87-åringen et spesielt forhold til prekestolen. Han forteller:

– Tidlig på 1950-tallet var kirken svært nedslitt etter 70 års bruk og dårlig vedlikehold. Arkitekt Arnstein Arneberg ledet en omfattende restaurering. Alter og prekestol skulle erstattes. Alt ble kastet og kjørt bort. Men Kjell Bertheau Johannessen tok vare på elementene som nå pryder forsiden av prekestolen. I et halvt hundreår ble restene liggende i Kjells uthus - og overlevde mang en rydding. Han ville aldri kvitte seg med materialene, forteller Lervang.

En dag i 2003 under utbyggingen av kirkekjelleren kom Kjell Bertheau til Lervang med det han hadde tatt vare på. Bjørn Harald

fikk ideen om at dette rett og slett kunne bli fronten på en ny talerstol i domkirkekjelleren. Han syntes det var flott å kunne trekke trådene fra kirke-etableringen til nyskapningen. Menighetsrådsleder Gustavsson applauderte, og snart var arkitekt Kari Størdahl i gang med skisser.

GAVER OG FRIVILLIG INNSATS

Takket være gaver fra frimurerlosjen St. Magnus og andre givere var finansieringen ordnet. Snekker Tor Sørensen på Slevik tok på seg byggingen. Trond Brynhildsen (Skalles Mek Verksted) ordnet konstruksjonen som holder fronten på plass - og hjul, slik at talerstolen kan flyttes. Jobben ble gjort gratis, som bidrag til kirken.

Lervang har via flere kilder funnet informasjon om alteret og prekestolen som ble fjernet på 50-tallet. Bygningshistorisk oversikt fra 1888 forteller at «Alter, prædikerstol og døpefont var laget av snædkermester Ole Olseng». Han var født i 1833 og død i 1924 og begravet ved Ingedal kirke. Skjebringen hadde verksted i Nygaardsgaten 39. Honorar for å ferdigstille alteret var kr 1600 og kr 1300 for prekestolen.

Olseng hadde stramt tids-skjema. – Vi kom over tegninger og anbudsbeskrivelse. Snekkermesteren hadde bare sju måneder på å fullføre arbeidet. Prekestol og alter er noe enklere enn på tegningene, men var likevel imponerende og omfattende, sier Lervang.

– Vi syntes det var flott med elementer som trekker trådene fra innvielsen av kirken i 1880 til den nye domkirkekjelleren, sier Bjørn Harald Lervang, som avduket prekestolen i 2006.

Han har forståelse for at prekestolen ikke lenger er i særlig bruk.

– Kanskje er det bedre å lage en veggdekorasjon av fronten? spør Lervang.

«HER ER VI I FRED OG NÆR GUD»

Inna Bovtalo får støtte og styrke under messene.

Presten Oleg Nazarenko og Diakon Vlodimir Pozhydaev leder messen.

Nattverdsbrødet er «ekte» brød i forhold til vår kirkes oblater.

De fleste i messen skriver navn på lapper som blir bragt fram til alteret hvor lys tennes.

UKRAINERE FEIRER ORTODOKS

Tekst og foto: Jan Henrik Ihlebæk

Mens vekselsangen mellom prest og forsangerne pågår, svinger og rister diakonen røkeleskaret mot de deltagende. Den karakteristiske duften og den hvite røken fyller det beskjedne rommet. Noen kors seg, andre bøyer hodet.

DET ER UKRAINSK ortodoks gudstjeneste i Domkirkens kapell.

Hver søndag, etter den ordinære norske gudstjenesten, starter presten Oleg Nazarenko og diakonen

Vlodimir Pozhydaev forberedelsene til den ukrainske messen.

De ber sammen oppe i salens nordøstre hjørne og gjør klar røkeleskaret. Hjelper hverandre med de liturgiske plaggene. Ikonene plasseres framme, og de blir kysset av prest og diakon. Konfirmantsalen er endret til et liturgisk rom.

– Vi takker dypt og er takknemlige over at vi får lov til å holde våre gudstjenester her, sier prest Oleg Nazarenko, lett svett etter en lang messe på en varm sommerdag. To timer holder ikke for å få gjennomført alle messeleddene, men ukrainske kirkegjengere er vant til dette.

Hele «menigheten» samlet etter den ukrainsk ortodokse messen i Konfirmantsalen.

Presten Oleg Nazarenko ved alteret.

Diakon Vlodimir Pozhydaev svinger røkelseskaret og sprer kraftige dufter og merkbar røk.

MESSE I KIRKENS KAPELL

Lenge før gudstjenesten skal begynne kommer de første ukrainerne til kirken. Nesten bare kvinner. Og de er i alle aldre. Det er hjertelige gjensyn. Praten går. En liten gutt tusler rundt med et vannsprøytegevær i hånden. En voksen mann er til stede. Han er syrisk og bor på flyktningemottak. I vinter fikk han sin ortodokse dåp i Domkirken.

Krigen i Ukraina er selvfølgelig det vonde bakteppet for at det nå holdes ukrainsk ortodokse messer i Fredrikstad. Det samme skjer i Oslo og Stavanger.

Inna Bovtalo hjelper Menighetsbladet som tolk. Hun bor og arbeider i Moss, men tar turen til gudstjenestene så ofte hun kan.

– I vinter var jeg deprimert. Livet føltes vanskelig. Så dukker dette tilbudet opp. Her var det hjelp og støtte å få. Her opplever vi et fint fellesskap. Her kan vi være i fred. Og her kan vi være nær Gud, sier Inna.

Både før og under gudstjenesten tenner folk lys og bærer fram lapper til bordet hvor lysene skinner. Det skrives bønnelapper med navn. Navn på mennesker som er drept i krigen eller over kjente og kjære som fortsatt er i Ukraina.

– Jeg har mistet en onkel i krigen, sier Inna Bovtalo.

VARM TAKK TIL KÅRE R. HAUGE

Tekst: Jo Edvardsen

Mange ville bidra da domprost Kåre Rune Hauge skulle takkes av, og biskop Kari Alvsvåg fikk være først ute under avskjedsgudstjenesten i Domkirken i slutten av august.

ETTER TRE ÅR som leder for kirken i Fredrikstad og på Hvaler skal Hauge bruke den siste etappen av yrkeslivet som seniorprest. Det blir mindre administrasjon, og 67-åringen får mer tid til å gjøre det mange framhevet da det var tid for å takke: at han har en egen nådegave som forkynner.

Han har en oppriktig tro på at kirkens budskap er til hjelp for mennesker i dag. Men da

Biskop Kari Mangrud Alvsvåg med blomster til domprost Kåre Rune Hauge.

må kirken framstå som raus og åpen, til tross for ulike syn.

Flere berømmet ham for å ha vært særlig tydelig her, kirken skal ha rom for alle! Sammen med mange blomster fikk han også med seg mange gode ord; at ingen kan huske ham sur, tvert imot møter han folk med smil og vennlig interesse.

Takk for tjenesten i Domkirken og i domprostiet, Kåre Rune – og alt godt videre!

FREDRIKSTAD + GØTEBORG = SANT

Endre Fyllingsnes

Før sommeren inngikk menighetsrådet i Fredrikstad domkirke en ny venns-kapsavtale med Gøteborg domkirke. Vi gleder oss til å bli bedre kjent med vår vennskapskapsmenighet i sør!

Domkirkens sokneprest Endre Fyllingsnes (t.v.), Gøteborgs domprost Stefan Hiller og församlingsherde Maria Bergius med ny avtale.

DEN FØRSTE VENNSKAPS-AVTALEN mellom Fredrikstad domkirke og Gøteborg domkirke ble inngått i 2019. På grunn av korona, ble det vanskelig å få avtalen til å fungere.

24. og 25. mai 2025 kom et av Gøteborg domkirkes kor, Gustavi Vokalensemble, domprost Stefan Hiller og församlingsherde Maria Bergius til Fredrikstad. Etter en fantastisk korkon-sert lørdag kveld, feiret

vi gudstjeneste sammen på søndag. Vi fikk også god tid til å samtale om hvordan vi kan fornye venns-kapsrelasjonen mellom våre to domkirkemenigheter.

Den nye avtalen legger vekt på å utveksle kunnskap og ideer. Vi kommer også til å invitere hverandre til begivenheter i menighetene, og legge til rette for korbesøk, kontakt mellom ulike yrkesgrupper og menighetsturer. Den nye avtalen gjelder i første omgang frem til 2030.

«JEG VIL LYTTE OG JOBBE MEG INN I ROLLEN SOM DOMPROST»

Tekst og foto: Erling Omvik

Hege finner seg godt til rette sammen med kantor Dan René Dahl på orgelkrakken.

Hege og Domkirkens sokneprest Andre Fyllingsnes har allerede en lang tradisjon med samarbeid.

Hun kaller seg gudstjeneste- og liturginerd, elsker å være med på planlegging i menighetsråd og synger gjerne solo fra prekestolen når det er relevant.

HEGE FAGERMOEN ER vår nye domprost. Hun er så vidt i gang, og søndag 19. oktober er det innsettelsesgudstjeneste i Domkirken.

58-åringen vokste opp på Siggerud, begynte med sang-undervisning fra 13 års-alderen, var med i Oslo Filharmoniske kor i åtte år, studerte teologi ved Menighetsfakultet og kan i år se tilbake på 30 års sammenhengende virke som prest. Elleve år i Nordstrand, seks år i Skjåk, ni år som prost i Søndre Follo og aller sist fire og et halvt år i Glemmen, hvor hun også de siste par årene har ivaretatt sokneprestoppgavene for Gamle Glemmen.

Hele veien har hun hatt med seg sangen og musikken, både i kirken og på andre arenaer. Hun er gjerne solist med storband, synger like gjerne folketonen, som jazz. – Jeg synger det som byr seg, sier hun.

Fredriksstad Blad valgte overskriften «En begeistret domprost» i sommer da avisen presenterte Hege i hennes nye stilling.

– Hvordan var det å slutte som sokneprest i Glemmen?

– For det første: Det var et svært bevisst valg å søke meg hit. Jeg var godt kjent med Hovland-tradisjonen, og jeg visste mye om all frivilligheten i Glemmen. For det andre: Alle mine forventninger er innfridd. For det tredje: Det var virkelig vemodig å slutte, en slags sorgprosess.

– Hvorfor sa du ja til å bli domprost?

– Jeg er blitt kjent med mye bra folk i en flott by. Tiden i Glemmen har gitt meg enn rekke kontakter innen kirke, samfunn og kultur. Nå gleder jeg meg til å dykke ned i de ulike stedenes særheter og muligheter i domprostiet, som utgjør Fredrikstad og Hvaler kommuner. Jeg trives med mangfoldet i by og land, sier Hege.

En av hennes aller første oppgaver blir å følge opp de nye reduserte økonomiske rammene som kommunen har pålagt kirken.

Fortsettelse neste side ➔

Hege stortrives i rollen som solist.

– Jeg satser på å være synlig i menigheten i Domkirken, sier Hege Fagermoen.

Fra forrige side

GJETT HVEM HEGE FAGERMOEN

– Vi har vært gjennom en prosess der hvert enkelt menighetsråd er ansvarliggjort for å kutte kostnader. Et av tiltakene er å redusere antall gudstjenester. I løpet av høsten blir det fem felles søndagsgudstjenester i Fredrikstad kommune. Tre i Domkirken og to i Glemmen. Da står de andre kirkene tomme. Vi fortsetter ordningen i neste halvår, og så vil ha en evaluering.

Hege har forståelse for at det er skepsis til dette, men legger til at trangere økonomi også gir muligheter man kanskje ikke har sett før.

– Fellesgudstjenestene vil også kunne gi impulser, og at vi vil se mer samarbeid på tvers av menighetene. Det har også god verdi å bli bedre kjent, sier hun.

Domprosten er biskop Kari Mangrud Alvsvågs stedfortreder. Hege rister på hodet da jeg spør om «hun har en biskop i magen». – Nei, det har aldri vært målet, og jeg har ikke hoppet på alle muligheter. Men jeg sa ja til å bli nominert da det skulle utnevnes ny biskop i Hamar i 2022. Først og fremst fordi min tid i Skjåk ga meg muligheten til å bli godt kjent med dette flotte bispedømmet med en folkelighet, kultur og natur som jeg trivdes med, og som derfor motiverte meg til å stille meg til disposisjon for denne rollen. Her endte jeg på en god andreplass, og jeg var like lykkelig over å kunne fortsette som sokneprest i Glemmen.

– **Er det endringer du vil gjennomføre som domprost?**

– Det har jeg ikke noe klart svar på nå. Først vil jeg lytte og jobbe meg inn i rollen. Så får vi se hvor det bringer oss. Jeg er ydmyk for at Gud må vise meg veien. Ellers er jeg opptatt av å forvalte rollen med skikkelighet, sier Hege og understreker at det er viktig å skape gode lag sammen. Hun slår fast at hun ikke er særlig opptatt av status og rang. Derfor mener hun at humor og selvironi er viktige ingredienser i hennes oppgaver.

– **Hvordan kan kirken bety noe for folk som ikke kaller seg troende?**

– Vi ønsker virkelig å være en kirke åpen for alle, og ikke bare for folk som møtes til gudstjenester. Jeg opplever ofte at folk som sier at de ikke tror likevel har et sterkt forhold til kirken. Kirken er viktig ved store milepæler i livet, ikke minst ved gravferder. Mange oppsøker kirken rett og slett fordi de er glade i å synge salmer.

Kirken har vist sin berettigelse i nasjonale katastrofer, i lokale kriser og ulykker. Folk regner med at vi er der. Vi må være rigget og forberedt. Det innebærer en fleksibilitet i organisasjonen som jeg virkelig håper ikke blir rammet av strammere økonomi og arbeidstidsbegrensninger.

– **Hva svarer du til påstanden om at kirken er innadvendt?**

– Tja.. Jeg blir imponert når jeg leser kirkehistorie. Her i landet har kirken hele veien gått i bresjen for det som senere er blitt sosialdemokratiske goder som skoler, helsevesen for alle, rusomsorg og sosiale

Med ektemann Jan Rune Fagermoen på tur.

Her er barna Andrea (22), Bror (29) og Vilde (31).

En begeistret domprost Hege Fagermoen ved fontenen i kirkeparken.

VILLE INVITERE TIL GUDSTJENESTE

institusjoner. Det kristne menneskesynet sier at alle har verdi, og evangeliene om Jesus er en eneste lang fortelling om å være åpen og ikke stenge noen ute.

Men kirken oppleves innadventd når dogmatikken blir viktigere enn det å se mennesker, når det settes opp stengsler og når vi bruker mye energi på å verne om det hellige. Da glipper lett det hellige.

– Hvis du kunne invitere hvem som helst – levende eller død – til en gudstjeneste i Domkirken, hvem ville det ha vært?

– Helt spontant vil jeg si Petter Stordalen. Jeg har alltid vært fascinert over hvordan han klarer å se, bruke og utvikle ressurser i sine prosjekter. Og så opplever jeg at han er tydelig på hvilke verdier han legger til grunn. Stordalen greier i alle fall å kommunisere det til meg når jeg bor på et av hans hoteller, det være seg hvordan ansatte møter meg og hvordan jeg som gjest opplever oppholdet. Hotelldirektøren er bevisst på å skape gode team og sette pris på sine medarbeidere.

Jeg tror det hadde vært Så artig å få hans blikk på og refleksjoner rundt gudstjenesteopplevelsen, hvilke verdier er det han ser i sving, hvordan hører han budskapet, og hva er den helhetlige opplevelsen? Tenk for en spennende kirkekafe!

– Hva er de mest utfordrende samtalene du har som prest?

– Når jeg må varsle mennesker om at deres nærmeste er forulykket eller på annen måte har hatt en brå og uventet død. Dette er jo en del av samfunns-

oppdraget vårt som kirke, og jeg synes det er like uutholdelig trist hver gang. Samtidig kjenner jeg på at jeg har en «mengdetrening» og kompetanse på krise, død og sorg, men det gjør det ikke mindre trist og til en utfordrende del av tjenesten.

– Når du sitter i kirkebenken uten å være prest, hva trenger du selv å høre fra prekestolen?

– Å høre prester som har hatt en ærlig og faglig kamp med bibeltekstene fram mot prekenen. Er den som holder prekenen selv truffet av noe i tekstene, blir man som regel berørt som mottaker også. Målet med en preken er jo å gjøre disse gamle tekstene aktuelle og relevante for tilhørerne i dag. Jeg blir ofte beriket av å høre andre preke.

– Hva ville overraske folk mest ved deg som person?

– Kanskje at jeg er glad i stillheten? Det fant jeg ut etter et åtte dagers kurs i stille retreat. Jeg er veldig glad i å bade ute og har overlapp med skisesongen vår og høst. Så elsker jeg å danse og synge, men det er kanskje ikke så overraskende.

– Vil vi ofte høre sangeren Hege Fagermoen i dine gudstjenester?

– Liturgien gir jo gode muligheter for å bruke sangstemmen. Det hender jeg synger som en del av forkynnelsen, når kantor og jeg synes at det passer som en del av formidlingen.

– Hvordan vil du i en setning beskrive din rolle som domprost?

– Jeg ønsker å være lyttende, tydelig og tilgjengelig.

DE GAMLE KIRKESTIENE

Tekst og foto: Svein Skahjem

Kirkene lå gjerne sentralt i bygdene slik at avstandene ble kortest mulig for de fleste kirkegjengere. For en del kirkers vedkommende hadde det på kirkestedene tidligere vært gudehov, noe som tyder på at veiene og stiene til kirkene hadde vært brukt lenge før det ble kirkested.

NÅR DET GJALDT plasseringen av kirken, kunne det i del tilfeller være kortere avstand til kirken i nabosognet enn kirken folk sognet til. Et eksempel var folk på Kråkerøy som sognet til den gamle kirken i Glemmen. Det var lang vei ikke minst for folk fra søndre del av Kråkerøy. Da var det mye lettere å komme seg til kirken i den gamle by.

FJØSLUKT AV KRÅKERØY-FOLK

Vi kjenner fra kildene at folk i Gamlebyen irriterte seg over at folk fra Kråkerøy benyttet deres kirke. Det fremkom tidvis klage på at det luktet fjøs av dem.

Den lange avstanden var tilfelle med folk fra Rolvsøy som sognet til Tune kirke.

De måtte krysse over Rolvsøysund med ferje og deretter gå opp Greåkerdalen forbi Grålum før de kom fram. Glemmen gamle kirke burde vært kirke også for folk fra Rolvsøy, og kanskje særlig for dem fra søndre del av bygda.

Hvordan kom folk fra vestre delen av Glemmen seg til Glemmen gamle kirke? Vi skal se nærmere på den gamle stien tvers over marka. Gamle kart vil bl.a. være vår veiviser.

KIRKESTIEN OG KRIKENÅSEN

Gjennom hundrevis av år kunne man om søndagene se alvorsfylte mennesker haste på vei til gamlekirken. De fleste gikk til fots, noen satt til hest, mens andre hadde hest og vogn, men da måtte de følge veien rundt Krikenåsen før de kunne komme inn på Kirkestien igjen.

Lokalhistoriker
Svein Skahjem

Det er vanskelig å bestemme nøyaktig hvor Kirkestien begynner, men ved Søndre Veum kunne man gå samlet fra gårdene i Vestre Glemmen over Krikenåsen forbi de fantastiske bronsealderrøysene på Krikenåsen og videre ned i draget mot Stordamsmyra.

BRUDEFØLGE GJENNOM ISEN

Kirkestien gikk der over ei klopp i myra. På slutten av 1790-årene var det et brudefølge som skulle til kirken. Det var senvinters og fortsatt is på myra. Da følget var kommet ut på isen, brast den og følget falt ned i myrvannet.

Ved kirken ventet prest og gjester. Etter en tid ble en ung mann sendt over for å se hva som hadde skjedd. Da han kom fram, så han følget som var i ferd med å forsvinne ned i torvmyra. Det var med tungt sinn han vendte tilbake til kirken og fortalte hva som hadde skjedd.

MØLLE I JØRNERØDBEKKEN

Allerede på 1600-tallet ble det anlagt ei lita mølle i Jørnerødbekken. Den var i bruk kun når det var flom i bekken. Søren Klæboe på Trosvik hovedgård var den første som anla en demning i Langemyr. Dermed ble det sikret jevn vanntilførsel. Det var omkring 1750. Siden demningen antagelig var lav, ble det fortsatt mulig å benytte kloppa over myra/dammen.

Det ble umulig etter 1809 da den siste dammen ble anlagt. Da måtte man ned de såkalte «trappene» og forbi demningen. Det var Siewers på Trosvik hovedgård som sto bak dette tiltaket. Han fikk hogd inn årstall og navnet sitt på en sten som ble plassert i muren.

Etter at de store arbeidene med dammen ble gjort for få år siden, ble stenen flyttet og plassert ved siden av den nye demningen og er dermed langt lettere å se.

Kirkestien fortsatte på østsiden av myra og fulgte det som i dag er en utbedret turvei ned mot Borredalsmyra.

Her ser vi den gamle Kirkestien og bakken opp mot Gamle Glemmen kirke.

Kirkestien gikk tvers over Stordammen, da det var myr og en klopp i midten.

↑ Kirkestien ved gården Søndre Veum.

Kirkestien gikk gjennom tunet på Bråten.

↑ SIEWERS 1809 er hugget inn i en sten ved demningen ved Stordammen.

GRAVFELT FRA JERNALDEREN

Vi passerer stedet der det engang lå en plass ved Andreasmyra. Den er det ikke spor igjen av i dag. Flere gamle veifar (hulveier) er det mulig å se på nordsiden av Kirkestien på vei ned mot Borredalsdammen.

Før Borredalsdammen ble anlagt fra 1914 og et par år utover, gikk Kirkestien tvers over Borredalen og kom over der demningen ligger i dag. Det var Glemmen kommune som bygget ut bassenget i Borredalen til stor sorg for familien som bodde i dalen. Det var bosatt folk på Skovløkke, Borredalen og Borgeli. De måtte rive husene og flytte.

Stien fortsatte på sydsiden av Råbekken ned til gården Bråten som ligger like ved Vannverket. Det var opprinnelig en husmannsplass under en av Rågårdene.

Fra Borredalsdammen og østover ligger det flere store gravfelt fra jernalderen. Særlig ved Ula er det blitt gjort mange funn. De døde ble kremerte og asken lagt i keramikkrukker. Rundt gravkanten ble lagt stenring.

ALVILDE AKER RYDDET NY MARK

Kirkestien passerer eiendommen der Lars Aker vokste opp. Hans mor, Alvilde Aker ble tidlig enke og fikk kjøpt småbruket på Høyfjell. Her ryddet hun ny mark og fikk en pris for sin innsats.

Nå nærmer vi oss kirken. Kommet ut av skogen, ser vi kirken som ligger høyt i terrenget omgitt av de gamle Glemmengårdene.

Kirkestien passerer i dag under Rolvsøyveien og avslutter med bakken opp til kirkestedet. Vi er framme ved det som var målet for mennesker gjennom 700–800 år.

*Tatiana Moiseeva trives med å være organist. Her avbildet i Kjølstad kapell – et av de stedene hun tjenestegjør.
Foto: Jan Henrik Ihlebæk*

FRA STILLEHAVSKYSTEN TIL GLOMMAS BREDD

Tekst: Jan Henrik Ihlebæk

For ett års tid siden trådte en ny flott stemme inn i altrekka i Borg domkor. Hun heter Tatiana Moiseeva. Et tips fra en lærer førte henne til Norge, nesten 1000 mil hjemmefra. Hver dag snakker hun med faren hjemme i Vladivostok.

– **FOR FØRSTE GANG** på lenge planlegger jeg ikke neste flytting. Jeg trives så godt i Fredrikstad. Og Borge menighet har tatt meg godt imot, sier hun. I 2020 ble hun ansatt som organist der.

Tatiana ble født i Vladivostok i 1985.

I Sovjetunionen. Byen ligger ved Japanhavet så langt øst i Russland som det går an å komme. Helt fram til 1991 var byen stengt for utlendinger. Byen var og er hovedbasen til Russlands militære stillehavsflåte.

– Begge foreldrene mine var ingeniører. Mamma i VVS-faget. Pappa var skipsingeniør. Jeg hadde en eldre bror. Barndommen var fin. Det er 35 kuldegrader om vinteren og like mange varmegrader sommerstid, med 100 prosent luftfuktighet. Ettersom pappa reiste til andre land, var vi privilegerte. Han kjøpte utenlandske varer med hjem. Ting som vi kunne bytte med andre, forteller Tatiana med et smil.

Tatiana spilte piano og sjakk. Men ønsket å lære seg cello, eller «fiolin som står på gulvet» som hun uttrykte det den gang. Skolen ønsket ikke det.

**Tatianas
lange
musikalse
reise**

UTENLANDSREISER

– Jeg gikk på musikkskole. Og debuterte som korsanger seks år gammel. Men progresjonen min var dårlig de første årene.

Men noen år senere løsnet det for Tatiana. 14 år gammel fikk hun plass i solistgruppa. Den besto av 24 sangere av totalt 120 korister.

– Vi fikk reise med koret! Til Japan, Korea, USA, Bulgaria, blant annet. Ut i verden! Så kuuult! Men jeg ville ikke flytte. Sovjets sammenbrudd i 1991 ga en følelse av å bli sluppet ut.

På videregående valgte hun kor og kordireksjon. Og fortsatte på Akademi for kunst og musikk i fem år.

– Jeg begynte også på et doktorgradsarbeide om kirkemusikalske stilarter.

– Hvordan så det kirkelige landskapet ut i Vladivostok?

– Før 1991 var det sterkt begrenset. Kirker var gjort om til museum eller arkiv og lignende. Foreldrene mine var ikke døpt. Men bestemor døpte meg da jeg var seks år gammel! Etter hvert våknet kirkelivet til for flere konfesjoner. Jeg sang og etter hvert ledet et ortodokst kirkekor.

21 år gammel var Tatiana Moiseeva ferdig på akademiet. Hun arbeidet med liturgisk sang og i et barne-teater hvor hun hadde med det musikalske å gjøre.

Men så skjedde det noe skjellsettende. Hun traff en lærer fra St. Petersburg som arbeidet i Norge. Han tipset henne om Musikkhøyskolen i Oslo og masterstudiet der.

– Jeg søkte. Det var i 2007. Jeg fikk nei på master fordi jeg ikke kunne norsk, men jeg kom inn på kirkemusikklinja. Der fikk jeg Harald Herresthal på orgel og Tore Erik Moen i kordireksjon.

I 2010 fikk hun sønnen Konstantin. Hun ble alene med han. Tatiana fikk heller ikke lån i lånekassen. Hun fikk seg en 25 prosent stilling i Siggerud menighet. Det hjalp henne å holde hodet over vannet, samtidig som det ga en viss sosialisering i det norske. Men hun hadde ikke råd til å gå på norskkurs. Tatiana hadde ingen erfaring med orgel, så det måtte øves iherdig. Herresthal insisterte på å bruke norsk i undervisningen.

– Det var en veldig slitsom tid!

I 2013 flyttet hun til Tbilisi i Georgia ettersom barnefaren var derfra. Det var for å gi sønnen språket og kulturen der. Selv lærte hun seg georgisk. I 2017 bar det tilbake til Norge og kantorstilling i Åsnes på Flisa. Samtidig gjenopptok hun studiene.

Og nå nærmer vi oss Borge. Studiene var fullført, og hun responderte på utlysningen fra Borge menighet.

– Jeg ble innstilt som nummer to. Men så trakk førstevalget seg. På vei hjem fra SFO fikk jeg melding

om at førstevalget hadde takket nei. Og om jeg ville ha jobben. Gjett om jeg ble glad!

– Det var for øvrig ikke mitt første møte med Fredrikstad. I 2008 var jeg med i studentkoret på musikkhøyskolen, og vi ble bedt om å bidra da Borg domkor skulle fremføre Rachmaninovs «Vesper». Et studentkor fra St. Petersburg var også med. Og jeg husker at jeg likte byen, det lille jeg rakk å observere. Og nå er jeg så glad over å bo i byen og endelig fått tid til å være med i domkoret.

Ganske raskt fikk hun også sine første solistiske oppgaver i koret.

HARDE SLAG

Tatiana Moiseeva har hatt sine harde slag i livet.

I 2012 døde moren i Vladivostok.

– Jeg kom ti minutter for sent...

I 2022 døde storebroren brått av akutt sykdom.

– Det var et fryktelig slag for oss...

Nå har hun faren igjen i Vladivostok og niesen etter broren. Tatiana og sønnen ringer dem hver dag.

– Faren min kunne kommet hit via gjenforening. Men han ønsker ikke det. Han har sitt liv der, selv om han med sine 67 år er gammel i russisk sammenheng. Men vi skulle gjerne hatt ham på besøk her. Men det er både kronglete og altfor dyrt. Han må til Moskva først for å få visum, osv, osv.

Nå har Tatiana (til høyre i første rekke) funnet sin plass i altgruppa i Borg domkor og er svært glad for å synge i kor igjen. (Foto: Cecilia Riis Kjeldsen)

– Når var du sist i Vladivostok?

– Vi var der i fjor. Jeg tør ikke ta sjansen en gang til, selv om jeg og sønnen min har norsk pass. Det er trist.

– Har du opplevd ubehageligheter fordi du er russisk?

– Nei, ikke noe. Jeg har kontakt med tre ukrainske jenter som er flyktninger her. Jeg har av og til hjulpet dem med å oversette. Og jeg har ingen skyld i det vonde som skjer. Og kan ikke endre det.

VELKOMMEN TIL VÅRE KIRKER!

Tekst: Jo Edvardsen

Vær velkommen til våre kirker! Her forklarer vi hvordan du finner fram til hva som skjer utover høsten.

Domkirken, Glemmen kirke, Gamle Glemmen kirke og Rolvsøy kirke.

KONSERTOVERSIKTEN ER IKKE lenger å finne i menighetsbladet, heller ikke fullstendige gudstjenestelister. Ikke fordi det ikke arrangeres kirkekonserter og gudstjenester, tvert om er det et rikholdig program. Men en oversikt laget i august fanger ikke opp alt, programmet endrer seg og utvides.

Menighetenes hjemmesider gir oppdatert informasjon: Øverst til venstre finnes menypunktet «Hva skjer?» Her ligger den oppdaterte kalenderen, med mulighet for

å krysse av for ulike typer aktiviteter, som gudstjenester, konsert og kultur, møteplasser for barn og unge.

Hvis du starter på den siden som er felles for alle menighetene i Fredrikstad (www.kirken.no/fredrikstad), kan du også få samleoversikt over f.eks. alle konserter i de kirkene du er interessert i, eller alle gudstjenester på en bestemt søndag.

Her på siden har vi også lagt ved QR-koder for Domkirken, Glemmen, Gamle Glemmen og Rolvsøy menigheter.

Her er QR-koden som viser vei til aktivitetene i Domkirken menighet.

Her er QR-koden som viser vei til aktivitetene i Glemmen og Gamle Glemmen menigheter.

Her er QR-koden som viser vei til aktivitetene i Rolvsøy menighet.

FIRE FELLES GUDSTJENESTER I SENTRUM

Høsten 2025 og de tre første månedene i 2026 vil alle menighetene i Fredrikstad gå sammen om en felles gudstjeneste i sentrum en søndag hver måned. Bakgrunnen er den krevende økonomiske situasjonen for kirken i Fredrikstad. Biskopen har derfor godkjent et midlertidig avvik i det vanlige mønsteret for hvor ofte menighetene feirer gudstjeneste, og gitt alle menighetene et oppdrag å arbeide strategisk med gudstjenestetilbudet framover. Selv om dette i utgangspunktet ikke var ønsket, åpner det for å erfare fellesskap og deltaking i en stor gudstjenestefeirende menighet. Nyttårgudstjenestene i domkirken kan være et godt eksempel på dette – nå kommer en slik mulighet hver måned.

- **Søndag 28. september, kl 11 i Domkirken:** Gudstjeneste med feiring av 40 år for vennskapsavtalen mellom Fredrikstad kommune og Guatemala.
- **Søndag 26. oktober, kl 11 i Domkirken:** Gudstjeneste med markering av 1700-årsjubileet for den nikenske trosbekjennelse.
- **Søndag 23. november kl 11 i Glemmen kirke:** Felles gudstjeneste på Kristi kongedag med Torsdagskoret.
- **Søndag 28. desember kl 11 i Glemmen kirke:** Romjulgudstjeneste

FREDRIKSTAD KIRKEMUSIKKFESTIVAL

FRA 9. TIL 12. OKTOBER arrangeres igjen Fredrikstad Kirkemusikkfestival, tidligere Egil Hovland-festivalen. Publikum kan oppleve en rekke spennende konserter i de tre sentrumskirkenes.

Sentral i årets program er en nestor i norsk musikk, organist Iver Kleive. Sammen med makker Knut Reiersrud fremføres musikk fra deres seneste album «Vidunderligst av alt på jord». Albumet hadde premiere i Nidarosdomen i juli under Olavsdagene, der duoen klarte kunststykket å fylle Nidarosdomen til siste plass. Dette blir en virkelig begivenhet i Glemmen kirke!

Kleive skal også spille solokonsert med klassisk orgelmusikk og egne komposisjoner og arrangementer. Konserten «Bridge over troubled water» arrangeres i samarbeid med kommunen som «Musikkbrunch».

Det klassiske kirkemusikkrepertoaret ivaretas med konserten «Rydd vei for Herren». Dette blir en flott kormønstring der Moss kammerkor, Senza Rigore, Domkirkens jentekor og Sarpsborg kammerkor deltar.

HER ER HELE PROGRAMMET:

- **Torsdag 9.10 kl 19** i Gamle Fredrikstad: Steinar Ofsdal og Dagfinn Klausen
- **Freitag 10.10 kl 19** i Glemmen: Iver Kleive og Knut Reiersrud, «Vidunderligst av alt på jord»

Iver Kleive (t.v.) og Knut Reiersrud kommer til Fredrikstad. (Foto: Ole Martin Wold, Olavsfest)

- **Lørdag 11.10 kl 12** i Glemmen: Musikkbrunch med Iver Kleive, «Bridge over troubled water».
- **Lørdag 11.10 kl 16** i Domkirken: «Rydd vei for Herren» med Moss kammerkor, Senza Regore, Domkirkens jentekor og Sarpsborg kammerkor.
- **Lørdag 11.10 kl 19** i Gamle Fredrikstad: Det norske Blåseensemble med Eivind Aadland.
- **Søndag 12.10 kl 11** i Glemmen: Høsttakkefest med barnekor.
- **Søndag 12.10 kl 11** i Domkirken: Høymesse med Edvard og Ine Hoem.
- **Søndag 12.10 kl 18** i Domkirken: Evensong med Borg vokal.

Egil Hovland og Oddgeir Hereid startet Glemmen ungdomskantori i 1975

BLI MED PÅ KOR-JUBILEUM!

1. september 1975 ble Glemmen Ungdomskantori stiftet. Det bestod av 26 jenter og fire gutter. Det er omtrent like mange som i 2025 – med unntak av guttene. I mellomtiden har hundrevis av Fredrikstad-ungdommer fått minner og venner for livet gjennom å delta i koret.

Lørdag 1. november og søndag 2. november er alle tidligere sangere invitert til øvelser og mimrefest. Publikum kan oppleve jubileumskoret på gudstjeneste (kl. 11.00) og Allehelgenskonsert med lysvesper (kl. 18.00) i Glemmen kirke søndag 2. november.

SANGGLAD BEDRIFTSLEDER

— Av Stein-Øyvind Jørstad

Jeg er veldig glad i Glemmen kirke, og har sunget der i mange år. Jeg har ikke noen profesjonell sangutdannelse, men tar ulike oppdrag, sier Aleksander Abelsen (26).

HAN FORTSETTER: — Av og til er jeg dessuten kirkevert, har vært leder i ungdomsrådet i Borg og sittet i Borg bispedømmeråd i en periode.

Til daglig er han leder i Norsk Ortopedisk Fottøy (NOF) i Fredrikstad. I fjor overtok han etter faren, Karl Martin – som etablerte virksomheten i 1992. Med over 30 år i bransjen er Norsk Ortopedisk Fottøy en sentral aktør innen sin bransje. Her er det et 20-talls ansatte, fordelt på ortopediingeniører, ortopediteknikere og andre.

NATURLIG Å OVERTA

– Følte du noe press for å overta?

– Nei, overhodet ikke. Vi er fem brødre, og de øvrige har hatt andre interesser. Jeg vokste opp like i nærheten, og har bokstavelig trått mine barnesko i lokalene.

Det har vært et naturlig valg, og utdannelsen på BI har vært en forberedelse til jobben. Gjennom årene har jeg hatt sommerjobb her og var ansatt som administrasjonssekretær før jeg overtok etter min far.

Han titulerte seg som «daglig leder». Det var de ansatte som ønsket seg en «direktør» i jobben, og slik ble jeg «administrerende direktør».

SJEF FOR SIN EGEN FAR

– Hvordan er det å være sjef for sin egen far?

– Det har ikke vært noe problem. Han er veldig tydelig på at det er jeg som bestemmer, og han holder seg litt unna, svarer Aleksander.

Faren arbeider fortsatt som ortopediingeniør, og det har han tenkt å holde på med noen år til. Det var forresten først i fjor at han fikk formell arbeidskontrakt!

Hva slags virksomhet er egentlig Norsk Ortopedisk Fottøy?

– Vi tilbyr skreddersydde løsninger for bedre fothelse og komfort. Ortopediske hjelpemidler kan deles inn i proteser, ortoser

– Vi tilbyr skreddersydde løsninger for bedre fothelse og komfort, sier Aleksander Abelsen som nylig tok over ledelsen av firmaet etter sin far.

(støttebandasjer) og ortopediske sydde fottøy. Hovedfokuset vårt er det siste, men vi lager også noen ortoser.

Det produseres ca. 1 700 sydde fottøy pr. år. 700 blir laget her, resten i Latvia (80 %) og Portugal (20 %).

I tillegg selger vi årlig ca. 1 000 ferdig lagede sko og et par tusen tilpassede innlegg-såler.

Vi har satellittklinikker flere steder på Østlandet, men også i Stavanger og Førde.

REFUSJONSORDNING MED NAV

– Hvordan kommer pasientene til dere?

– Vi har refusjonsordning med NAV, og vi tilbyr sko og hjelpemidler til dem som trenger det. Det kan være vernesko, sko med ekstra demping brede sko eller andre spesialtilpassninger.

Vi har også en ortoped som kommer hit ukentlig.

Ortopediingeniørene søker NAV om dekning av ortopediske hjelpemidler, men søknadene kan ta opp mot 26 uker. Vi forskutterer derfor

viktige hjelpemidler til pasientene, slik at de får tatt i bruk viktige hjelpemidler raskest mulig.

Vi tar gipsavstøpninger av føttene, og lager lester til skotøy, lager sko og innleggssåler. Størsteparten blir, som nevnt, produsert i Latvia og Portugal. Alle lester blir lagret hos oss, og totalt har vi passert 25 000 lester.

Vi har et erfarent team her for å hjelpe hver enkelt med sine behov, og mange har vært ansatt her i en årrekke.

ANSETTER EGNE LÆRLINGER

Hvordan ser du på framtida?

– Tilgangen på ortopediingeniører er en utfordring. Det er kun ett utdanningssted i Norge, storbyuniversitetet Oslomet. Der utdannes 13 ortopediingeniører årlig, og behovet er nærmere 200. Fedrikstadbedriften vektlegger derfor å ansette egne lærlinger og har også greid å få tak i en turnuskandidat fra Oslomet.

Hva er suksessfaktoren?

– Det viktigste er å etablere en positiv arbeidskultur og et godt arbeidsmiljø. Vi legger vekt på lyse og trivelige lokaler. Vi har også etablert egen kantine for ansatte. Flere tradisjoner feires sammen, som f.eks. at vi hver lillejulaften samles for en julelunsj, og om sommeren er det sommerfest på hytta.

Jeg vektlegger å være en synlig, inkluderende og tydelig tilstedeværende leder. Hos oss skal vi ha en klar «feed-back»-kultur.

At trivselen er høy slår også ut på sykefraværet, som er 0,7 % på korttidsfravær. Vi har etablert rause velferdsordninger og helseforsikring, legger han til.

PREGER SPONSORPOLITIKKEN

NOF støttet økonomisk den nye orgelpulten i Glemmen, og dette kombinerte vi med at de ansatte fikk oppleve festforestillingen i Glemmen kirke.

Interessen for barn og unge, særlig dem med spesielle utfordringer, preger også bedriftens sponsorpolitikk.

– Samfunnsengasjementet gjenspeiles dessuten i politisk arbeid, der jeg har deltatt aktivt i kommunestyret og politiske utvalg i inneværende periode.

Norsk Ortopedisk Fottøy (NOF) i Fredrikstad er en sentral aktør med over 30 år i sin bransje. Lokalenes adresse er Oslogata 4.

Aleksander og Dragan Vukovic i produksjonslokalene. Her limer Dragan yttersålen på en ortopedisk støvel, med hjelp av en presse.

Nå starter en ny tidbolk ved at arverekkefølgen er sikret gjennom en ny gutt som ventes i oktober. Det gleder jeg meg til, og det blir naturligvis den aller viktigste oppgaven i årene som kommer, avslutter Aleksander Abelsen. Han er en sangglad, ansvarsbevisst og positiv ung bedriftsleder, som åpenbart vil sette spor etter seg.

KRAFTIG BUDSJETTKUTT FOR KIRKEN

Tekst og foto: Ola Jacob Amundsen

Først kom det forslag om et budsjettkutt på to millioner for kirken i Fredrikstad. Så endret kommunepolitikerne summen til fire millioner. For så å gjøre helomvending og gå tilbake til de opprinnelige to millionene! Mange trakk et forsiktig lettelsens sukk, selv om beløpet som ble stående er svært krevende.

– **DET VAR EN** ubehagelig overraskelse som kom på bordet, sier leder i Fredrikstad kirkelige fellesråd Eivind Leister. Her ble det lagt opp en strategi hvordan man skulle gå i dialog med politikerne, flere møter ble holdt som ga visse resultater. Så begynte man internt å jobbe med hvordan man skulle håndtere et slikt kutt. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som skulle se på konkrete innsparingstiltak, samt mulighetene for å øke inntektssiden.

SEKS ARBEIDSGRUPPER

– Seks grupper tok for seg ENØK, organisering av stabelene på tvers av menighetene, drift av bygg, innkjøp, samt antall kirketjenere og kantorer og husleier som påvirker antall gudstjenester.

Gruppene var bredt faglig sammensatt. Arbeidet startet opp i januar og innstillingene forelå i mars.

INGEN OPPSIGELSER

– Hva ble resultatet av kuttet?

– Vi har hele tiden vært tydelige på at vi ikke skulle gå til aktive oppsigelser. Det skaper uro i en organisasjon. Dette var ekstra vanskelig – og viktig for oss. Derfor vil vi fortsette med vakansestyling (sette ansettelser på vent). For en så stor organisasjon som Den norske kirke i Fredrikstad er, vil det være naturlig avgang. Disse stillinger er ikke blitt erstattet. Så er det noen ledige stillinger som ikke blir besatt umiddelbart. Her er det samlet en del innsparinger.

Ett av tiltakene er fremleie av lokaler i Kirkens Hus. Her har E-sport flyttet inn.

Så ser vi også på å øke leien for bruk av kirkene til konserter og øvrige arrangementer. Vi er godt i gang, men hele kuttet klarer vi ikke i år, men vi er godt på vei.

FELLESGUDSTJENESTER

– Hva betyr dette for kirkegjengerne og sognene?

– Rent umiddelbart blir det en del fellesgudstjenester. Vi ser jo at det er litt ulike besøksantall i de forskjellige kirkene, og har valgt å samordne noen gudstjenester. Det vil nok merkes.

– Vi har hele tiden vært tydelige på å unngå aktive oppsigelser, sier leder Eivind Leister i Fredrikstad kirkelige fellesråd.

Vi har nå ti menigheter i Fredrikstad med ulikt besøk, og at vi kanskje må se på en ytterligere samordning både av sogn og gudstjenester. Vi har elleve kirker. Det er en stor og flott, men også krevende bygningsmasse.

KLOKERE BRUK AV RESSURSENE

– Fellesgudstjenestene er et prøveprosjekt ut året. Vi ønsker å gå i dialog med biskopen og forlenge prøveprosjektet. Vi kan nok samordne oss noe bedre ved å bruke ressursene på en klokere måte. Det er bare å innse at vi fremover må drive mer nøkternt.

– Så vi har begynt på «de styv magre»?

– Da må man være oppfinnsom. Kreativitet er nøkelen. Det har vært en god holdning i administrasjon og stab ved å komme med forslag og gjennomføre dem. Samarbeidet mellom fellesrådet og de ansatte er godt.

Et annet område er samordning. Man må for eksempel regne med at enkelte kapeller må stenge. Vi er i dialog med menighetsrådene. Fellesrådet har forståelse for at det kan forårsake frustrasjoner, avslutter han.

ROMFART, OPERETTE OG BIBEL

Tekst: Erling Omvik

Domkirkens kjellerkvelder har en svært variert meny i høst. De tre arrangementene spenner fra romfart til Fredrikstads sagnomsuste operette «Det hendte i Den Gamle by» og fascinasjon over bibelfortellinger.

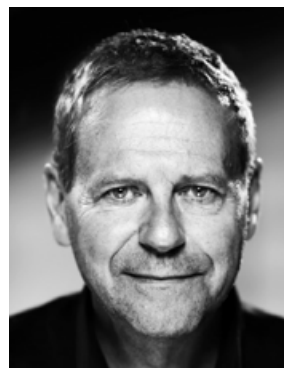
Kjellerkveldene er en hjørnesten i menighetens målsetting om å være en åpen kirke for et bredt publikum. Her er mer informasjon om program og gjester.

Arvid Bertheau Johannessen.
Foto: Norsk Romsenter

Jørn Enger.
Foto: Erling Omvik

Svein Tindberg.
Foto fra boka «Esau & Jakob»

Slik bidrar Norge i romforskningen

Tirsdag 23. september er temaet "Fra den lille verdensbyen til det store verdensrommet". Fagsjef Arvid Bertheau Johannessen ved Norsk Romsenter forteller om Norges rolle i utforskningen av månen og Mars.

– Jeg vil fortelle om norske forskere, institutter og bedrifters deltagelse og leveranser inn mot romfartsprosjekter. Det blir også litt om videre planer i ESA (European Space Agency), hvor jeg representerer Norge i programstyret for bemannet romfart og utforskning, sier Fredrikstad-mannen.

Han bidrar også sterkt i byens musikkliv, som medlem i Borg domkor i over 25 år, mangeårig pianist i Fredrikstad storband og aktiv i Cicignon Salongorkester.

På kjellerkvelden spiller han flygel i trio med Per Viggo Nilsen (fiolin) og Benjamin Nordling (bass).

Hør historien om vår bys operette

Tirsdag 28. oktober kommer Jørn Enger. Den tidligere NRK Østfold-sjefen har skrevet bok om «Det hendte i den gamle by». Nå presenterer han sitt bilde-foredrag.

– Fredrikstad er alene i Norge om egen byoperette, sier Jørn og nevner at jevnlig oppsetninger og allsang-kvelder har holdt den i live i snart 100 år.

Premiere var på Phønix i 1932. Chr. B. og Sissi Apenes skrev tekstene, med musikk av Erik Madsen. Ni ganger er operetten satt opp i Fredrikstad, sist under byjubileet i 2017.

Ved oppsetningen i Oslo i 1932 fikk Per Aabel regi-debut, og Leif Juster hadde en av sine aller første roller.

Kvelden byr selvsagt på gjenhør og allsang av klassikere i vår by!

Hege Holmquist og Wenche T. Johnsen bidrar med solo og allsang av klassikerne.

Møt vår store bibelformidler

Tirsdag 18. november kommer skuespiller Svein Tindberg – i selve kirkerommet. Han har reist land og strand med enmannsforestillinger, basert på historier fra Bibelen. Tindberg har også bidratt til suksessrike teaterforestillinger i Oslo om bibeltekster. Han har skrevet boken «Esau & Jakob - et livsprosjekt».

Vi får oppleve forestillingen «Som skrevet står», spesielt tilrettelagt for kirkerommet. Her er det høydepunkter fra Tindbergs tidligere forestillinger «Apostelgjerningene», «Evangeliet etter Markus», «Abrahams barn», «Gudspartikkelen» samt «Esau og Jakob». Den siste forestillingen ble oppført på Solbukta i januar.

Tindberg tar publikum med «bak kulissene» og forteller hvordan han som kunstner nærmer seg materialet. – Det er lov å leke litt med bibeltekstene og se hva som faktisk står, sier skuespilleren.

Bokmiljø - Torp

-en annerledes bokhandel

Sulfatveien 4, Torp

tlf 69 15 14 69

torp@bokmiljo.no

Velkommen til handel med mening!

Børge O. Steen

RÅBEKKEN

Dikeveien 1 – Telefon 69 36 39 00

Terje Fladeby

Jarle Olsen

Cathrine G. Jakobsen

Ulf Jakobsen

Jane Johnsen

Mads E. Johansen

Bjørnar Pettersen

Lokalt begravelsesbyrå med mannskap og kontor i Fredrikstad

Kontortid i Veumveien 08:00-15:30, Vakttelefon 24T, Tlf. 69 31 30 62.

FREDRIKSTAD
BEGRAVELSESBYRÅ
KLEMET JOHANSEN etabl. 1885

Veumveien 51,
1613 Fredrikstad | Tlf. 69 31 30 62
fredrikstadbeg.no

BØRGE
BEGRAVELSESBYRÅ
ELLEN MARGARETH BYE

Roald Amundsensvei 61a,
1654 Sellebakk, etter avtale.
Tlf. 69 34 53 35

THIE Dornen

Kirkens Bymisjon, kafé og møteplass

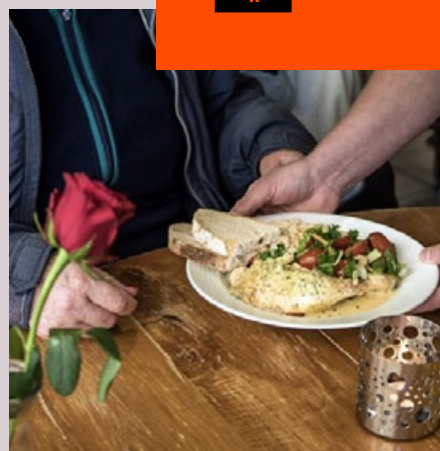
Et måltid er mye mer enn mat; det er fellesskap, tilhørighet og et sted å være

Du er velkommen til å ta del i felleskapet i kaféen:

Tirsdag - fredag: kl 09 - 15, gratis lunsj fra kl 11

Søndager (september - mai): kl 13 - 15, gratis søndagsmiddag fra kl 13

Møteplass for ungdom:
Torsdager kl 15 - 17.30

ONSDAGS-MIDDAGER

Onsdagsmiddagene i domkirke-kjelleren er i gang igjen. Her et bilde fra slutten av august da vår internasjonale kjøkkengjeng fra Ukraina og Iran vartet opp med kyllinggryte, ris og salat. God mat og hyggelig fellesskap står på menyen hver onsdag framover, fra 16-tida.

«SI MEG – HVA BETYR ADIEU?»

Kjære lesere av menighetsbladet!

Høsten er her, og det er tid for både oppstarter og avskjeder. Ikke minst minner naturen oss om at vi tar avskjed med sommeren når høsten nå tar oss med på vei mot vinterdvalen. For noen innebærer denne høsten en oppstart av det velkjente og vante, for andre er det starten på noe helt nytt. Det kan være et barn som begynner i barnehage, det kan være ny skole eller jobb, en ny hobby, overgangen til en pensjonist-tilværelse eller andre endringer i livet. Å begynne på noe nytt innebærer å måtte forlate det kjente, det som har vært. Det kan inneholde både sorg og savn - og nye muligheter og gleder.

Selv har jeg tatt avskjed med livet som sokneprest, og begitt meg nedover gågata og inn i en ny rolle som domprost. Og akkurat nå er livet mitt i hele det spennet mellom sorg over å forlate, og nye muligheter og gleder å komme til.

Ordet adjø som en avskjedshilsen er ikke så vanlig lenger, men er en hilsen som både er fortrøstningsfull og med innebygde forventninger. Jeg har vokst opp med at man sa det til hverandre når noen skulle gå: adjø – ja, adjø da! I 1982 sang Anita Skorgan og Jahn Teigen sangen «Adieu» i Melodi

*Til
ettertanke*

Grand Prix, og den begynte slik «Si meg – hva betyr Adieu?» Ja - hva betyr adjø? Jeg måtte lære fransk før jeg skjønte hva det egentlig var for en hilsen vi slang rundt oss med. Direkte oversatt fra fransk betyr det «til Gud». Som en avskjedshilsen kan vi kanskje forstå innholdet som «på vei til Gud, eller gå med Gud». Lurer på om Jahn Teigen og Anita Skorgan visste om denne betydningen?

Jeg synes det er en vakker hilsen å sende med hverandre. En hilsen som kan minne oss om at selv om vi må forlate noe eller noen og begi oss inn i det nye og ukjente, så er vi ikke alene i det. På en tillitsfull måte regner denne avskjedshilsenen med at Gud tar del i livet og vandringen gjennom det, som om det er noe helt selvfølgelig.

Så: enten du starter opp igjen med det velkjente, eller som meg begynner høsten med noe helt nytt, vil jeg sende med deg denne hilsenen gjennom høsten og vinteren. ADIEU – til Gud. Du går aldri alene, det er selve kjærligheten som følger deg.

Hege E. Fagermoen

SLEKTERS GANG

VIEDE

14.02.2025 Tonia Elzbieta Majawska Pettersen
og Bjørn Terje Schømer
14.02.2025 Andréa Isabelle Norheim og Erling Øyri
09.05.2025 Priyanka Nareswari Djoehana
og Lars Mathias Haug
24.05.2025 Katrine Johansson og Jan Mattias Johansson
31.05.2025 Camilla Paulsen Talberg og Marius Pettersen
26.07.2025 Merita Therese Larsen og Emil Veidahl
23.08.2025 Mari Skjærpe og Tobias Carcary Nygaard

DØPTE

16.02.2025 Amelia Eriksen Lona
02.03.2025 Mathias André Riksaasen
16.03.2025 Kaja Celine Stormo Solem
24.04.2025 Amelia Jønsson Røhne
04.05.2025 Maja Andreassen Klipper
11.05.2025 Brian Isaac Bestman
31.05.2025 Gustav Sørensen Tysnes
22.06.2025 Luca Buer Wangen
29.06.2025 Wilma Jakobsen
29.06.2025 Leon Mc Gregor
25.07.2025 Maja Brännström
27.07.2025 Filippa D'alicandro
03.08.2025 Vetle Torgersen Hyttebakk
10.08.2025 Erling Meum Stenebråten
10.08.2025 Birk Bugge Bach-Gansmo

DØDE

28.11.2024 Tove Synnøve Jamissen, f. 13.05.1942
14.12.2024 Reidun Kirkeng, f. 30.04.1935
08.01.2025 Øivind Roger Jensen, f. 12.05.1955
09.01.2025 Arne Magne Molvik, f. 07.10.1965
13.01.2025 Gerd Olise Pedersen, f. 19.02.1940
16.01.2025 Alf-Christian Kloster-Jensen, f. 23.12.1945
17.01.2025 Sissel Elisabeth Wilhelmsen, f. 02.09.1960
23.01.2025 Tore Fjeld, f. 05.03.1947
26.01.2025 Kjell William Hansen, f. 26.02.1939
31.01.2025 Irene Birgit Strengelsrud-Andersen, f. 18.05.1944
31.01.2025 Kay Willy Svensen f. 23.06.1938
01.02.2025 Johnny Johansen, f. 30.09.1956
31.01.2025 Per Bjarne Løkkevik, f. 28.03.1943
08.02.2025 Kjell Lyshaugen, f. 14.04.1941

08.02.2025 Kåre Hoff, f. 19.02.1942
09.02.2025 Gerd Larsen, f. 20.11.1944
13.02.2025 Frank Arne Amundsen, f. 20.06.1948
17.02.2025 Paal Espen Jacobsen, f. 12.02.1976
24.02.2025 Rita Helen Molvik, f. 13.08.1968
26.02.2025 Rune Karlsen, f. 12.11.1955
04.03.2025 Wenche Danielsen, f. 10.04.1949
03.03.2025 Vigdis Iren Rønning f. 08.10.1953
04.03.2025 Idar Henning Johansen, f. 03.04.1965
08.03.2025 Odd Bergseng, f. 16.01.1943
08.03.2025 Eva Anita Karlson, f. 30.04.1939
11.03.2025 Jorunn Paasche Lien, f. 07.05.1934
17.03.2025 John Ingar Hansen, f. 19.04.1939
18.03.2025 Knut Skedsmo f. 24.10.1949
24.03.2025 Asbjørn Flemming Martinsen, f. 08.04.1947
27.03.2025 Tor Ragnvald Bratli, f. 12.03.1969
26.03.2025 JohanFauske, f. 09.06.1943
01.04.2025 Knut Harald Johnsen, f. 07.11.1931
16.04.2025 Jorunn Ofstad, f. 07.04.1939
02.05.2025 Solveig Elisabeth Bertrandsen, f. 09.07.1933
27.04.2025 Erling Lundsberg Frimurer, f. 15.04.1946
30.04.2025 Karin Helmen, f. 11.05.1941
09.05.2025 Irene Marie Hansen f. 30.04.1925
09.05.2025 Fredrikke Borghild Andresen, f. 14.04.1940
09.05.2025 Jan-Erik Gulbrandsen, f. 16.03.1944
07.05.2025 Svitlana Rebus, f. 28.01.1982
15.05.2025 Bjørg Marit Sætra, f. 09.08.1927
20.05.2025 Astri Borling, f. 17.02.1942
23.05.2025 Karin Borgersen, f. 26.04.1933
29.05.2025 Elisabeth Henriksen Dahl, f. 22.11.1969
03.06.2025 Hans Jackop Holm, f. 20.02.1960
09.06.2025 Øivind Klevøy, f. 25.11.1931
09.06.2025 Oddveig Maurseth, f. 23.02.1948
16.06.2025 Eva Synnøve Andersen, f. 28.04.1953
18.06.2025 Tom Bjørns Johansen, f. 20.09.1941
17.06.2025 Else Jorunn Hansen, f. 04.11.1935
26.06.2025 John Fredrik Bergh, f. 09.09.1935
29.06.2025 Lajla Helene Raneid, f. 10.06.1935
04.07.2025 Grete Liv Nielsen, f. 17.07.1932
23.07.2025 Bjørn Lavrants Bringa, f. 15.07.1947
25.07.2025 Inger Fauske, f. 12.10.1943
06.08.2025 Jan Olavesen, f. 16.10.1938
02.08.2025 Tomasz Pawel Misiaszek, f. 18.05.1975
08.08.2025 Kirsti Marie Johnsbråten, f. 12.03.1937
08.08.2025 Erling Renee Børresen, f. 20.02.1942

Råbekksvingen 2, 1617 Fredrikstad
Tlf. 40 00 23 09

FØLG OPPDATERINGER OM DOMKIRKEN I SOSIALE MEDIER

Hjemmesider: kirken.no/fredrikstad-domkirke

Facebook-sider: fredrikstad domkirke

E-post: domkirken.menighet.fredrikstad@kirken.no

Instagram: domkirkenfredrikstad

Ønsker du å gi en gave til Menighetsbladet? Domkirkens konto: 1503 73 90795

Telefonnummer og adresser til oss i Domkirken menighet

Kirketorget felles telefon nr. 69 95 98 00

Her kan du melde dåp, vigsel og begravelse.

Du får svar på henvendelser, uansett menighet, og settes videre.

Sentralbordet er betjent fra kl. 9 til 15.

Kirketorget er åpent mandag-fredag
fra kl. 10 til 14.

DOMKIRKENS MENIGHETSKONTOR

Besøksadresse: Kirkens hus,
Nygaardsgaten 28

Postadresse: Postboks 1405, 1602 Fredrikstad

E-post: domkirken.menighet.fredrikstad@kirken.no

VESTRE FREDRIKSTAD GRAVLUND:

41 55 76 21

REDAKSJONSKOMITEEN:

Erling Omvik (redaktør), Jon Albert Ihlebæk,
Jo Edvardsen og Jan H. Ihlebæk

Denne utgaven er laget i samarbeid med Glemmen,
Gamle Glemmen og Rolvsøy menigheter.

Daglig leder
Jo Edvardsen
930 87 017

Sokneprest
Endre Fyllingsnes
920 46 413

Sokneprest
Andreas Vassal
994 03 671

Kirketjener
Anja Ødegård
Bekkelund
978 87 587

Soknediakon
Ann Christin
Arneberg
Nicolaysen
414 76 823

Domprost
Hege Fagermoen
402 23 000

Domkantor
Dan René Dahl
996 92 800

Domkantor
Tore Erik Mohn
900 96 618

JØLSTAD
begravelsesbyrå
Fredrikstad og omegn

Benjamin Nordling

Birgit Groth

Hans Kristian
Helgesen

Thordis Snøland

Heidi Løkke
Sletner

Einar Nilsen

Farmanngate 10 // Tlf: **69 130 130** (24t)
Et lokaleid begravelsesbyrå // jolstad.no

Menighetsrådets leder
Line Henriette Holten
480 82 605
linehenriette@tekna.no

**Setter
du pris på
menighets-
bladet?**

**VIPS din gave
til 12631**

Kråkerøy-presten
Kristin Simons Helgen
er en av medarbeiderne
som deltar i samtale-
tilbudet.

NOEN Å SNAKKE MED?

**Du kan når som helst booke en samtale med en av våre erfarne ansatte.
Du kan også «droppe innom» uten avtale fredager fra 12.00 til 14.00.**

Kirken i Fredrikstad har et lavterskel-samtaletilbud som er gratis og for alle. Her kan du snakke om akkurat det du ønsker. For eksempel:

- Krevende livssituasjoner
- Sorg og tap
- Hverdagslivets stress og mas
- Vanskelige følelser som f.eks. ensomhet
- Åndelige og eksistensielle spørsmål

Du kan dele gleder og oppturer, eller rett og slett bare prate om løst og fast over en kopp kaffe.

DU TRENGER IKKE VÆRE TROENDE

Ta kontakt via på epost eller telefon 69 95 98 00. Du kan også komme innom Kirketorget i Nygaardsgata 28 mellom kl. 10.00 og 14.00 alle dager, og bestille en samtale. Samtalene foregår hovedsakelig i Kirkens

hus, men de kan også holdes i din lokale kirke eller hjemme hos deg.

Samtaletilbudet drives av våre diakoner og prester. Dermed er det åpent for å snakke om tro – og tvil. Men du trenger slett ikke være troende for å oppsøke tilbudet, heller ikke å være medlem av Den norske kirke. Vi er åpne for alle – også folk som tilhører andre religioner. Og husk: Vi har taushetsplikt. Ingenting av det du deler med oss blir fortalt videre.

DROP-IN-SAMTALER HVER FREDAG

Hver fredag er det også mulig å stikke innom Kirketorget og få en drop-in-samtale mellom kl. 12.00 og 14.00. Du blir tatt imot av en ansatt og får tilbud om en kopp kaffe. Så kan du velge en prat ved kaffebordet på Kirketorget eller i et eget, skjernet samtalerom.

**INSTALLATØREN
GRUPPEN®**

www.installatoren.as - tlf. 4000 21 22

Gravstener

skulpturer og andre produkter i sten

Lokalprodusert, gjerne hugget etter

deres ønske

Besøk vår innendørs utstilling eller

ring oss, så sender vi katalog.

Hjemmeside: www.johansenmonument.no

JOHANSEN
MONUMENTHUGGERI AS

Skjebergv. 206, 1743 Klavestadhaugen. Tlf. 69 16 36 33

DEN NORSKE KIRKE